

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Breazu, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianoviți, I. Raică, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Ne trebuie școală primară.

Neamul nostru românesc, în majoritate, a fost și este un popor de țărani, care trăiește la sate, ba chiar și la orașe. În unele orașe de ale noastre mai avem și o pătură mai mică sau mai mare de meseriași și neguștori români. Clasa cultă formează cea mai mică parte componentă a neamului nostru.

Logic și echitabil ar fi fost deci, ca toate instituțiile statului să se fi dezvoltat în raport cu această structură a neamului nostru. Dar n'a fost așa. Pentru adevărarea acestei afirmațiuni, e destul se mă referesc la școala noastră românească. Această școală nu s'a dezvoltat după raportul cuvenit, ci după alte principii și considerațiuni, mai mult sau mai puțin îndreptățite.

Așa la noi, în loc să se dezvolte școala primară la sate și orașe, spre a servi interesele marelui masă țărănești, s'a dezvoltat școala secundară pentru păturile subțiri ale intelectualilor și meseriașilor români din orașe.

Numai în județul nostru s'au înmulțit după războiu

școlile secundare, ca ciupercile după ploaie. Așa, în *Alba-Iulia* s'au deschis două licee, unul de băieți și altul de fete; pe lângă aceste mai avem și o școală superioară de comerț pentru băieți. În *Aiud* este un liceu de băieți, un gimnaz de fete, o școală superioară de comerț pentru fete și o școală de arte și meserii de băieți. E drept, că aceasta din urmă nu aparține învățământului secundar, ci profesional. Am înșirat-o însă aci pentru motivele pe cari le voi arăta mai jos.

În *Uioara* sunt două gimnazii; unul de băieți și altul de fete. Tot aceste școli secundare se găsesc și în orașul *Sebeș*. În *Abrud* s'a deschis o școală normală de băieți și un gimnaz de fete. Până și în orașelul *Zlatna* funcționează vre-o câți-va ani o școală civilă de fete. Acum există acolo o școală de cioplit piatră, înființată încă de Unguri.

Multe din școlile aceste n'au avut rațiunea de a se înființa. Cu toate acestea ele s'au deschis și funcționează în detrimentul școlii noastre primare. Exemplu: *Alba-Iulia*, *Abrud* și *Uioara*; unde școlile secundare au ocupat localurile școlilor primare, încât acestea sunt stânginite în mersul și dezvoltarea lor firească.

Am amintit aci numai chestiunea localurilor școlare, nevoind să mă estind asupra celorlalte rele ce ne cauzează atâtea școli secundare, fără rost.

Tot așa va fi și în celelalte județe ale țării. Răul acesta a fost constatat de alfel și de d. N. Costăchescu, actualul ministru al instrucțiunii publice.

Domnia-Sa, răspunzând, în zilele trecute unei interpelări din Cameră, a spus:

„Am venit aci în numele unei credințe, cu un program rezultat al ideologiei partidului meu.

„Această ideologie este ca școala să fie dezvoltată în raport cu structura neamului nostru.

„Ce a fost până acum?

„Dezarmonia dezvoltării prea mari a învățământului secundar, în detrimentul școlii primare.

„Politica a fost cea care a dezvoltat această școală.

„Numai atunci poporul nostru se va așeza în rândurile țărilor civilizate, când rădăcinile lui nu vor mai sta în înfunec.“

„*Voi ține în loc, mă voi opune cu toată energia să se mai creeze școli secundare. Mă voi strădui în schimb a da școală satelor.*“

Da dle Ministru, Vă rugăm și noi cu toată ardoarea să Vă opuneți cu lărie, ca să se mai înființeze școli secundare. Mai mult. Vă rugăm ca să suprimați și din cele create până acuma, căci multe din ele n'aurăiune de-a mai exista, fiind chiar slab populate. Desvoltarea învățământului secundar să fie normată în viitor după necesitățile reale și ardente ale populației noastre, iar nu ca până acuma, că s'au deschis școli secundare cu rost și fără rost, tocmai în detrimentul învățământului primar. În schimb să se stăruiască din toate puterile ca să se desvolte și înlărească școala primară la sate și orașe, pentrucă aceasta școală formează singura temelie solidă pe care să poate clădi viitorul unui neam.

Marian Sasu.

Pentru ziua arborilor.

Călătorul pe Târnave și Mureș, cursul de mijloc e însoțit de dealuri goale cu un pământ sterp, crescut cu ierburi mari, groase, nodoroase, țepoase ca spatele unui ariciu. Șiroaietele de ploaie duc pământ la vale, coper verdeța de jos, sapă șanțuri, cască râpe, cari rânjesc trecătorului ca niște râpe pe un trup îndoielnic.

Unde și unde mai răsare câte un crâmpeiu de pădure, încolo securea a biruit tulpinele copacilor cari împodobeau împrejurimile. Azi șirul lung de deal e gol ca o spinare de mârțoagă slăbită.

Dacă capete fără prevedere și suflete nemiloase cu securi și cu vite la pășune au distrus pădurile, lăsând în urma lor goliciunea, care se prăjește la soare și loc de păraie să sape prăpăstii, nimic nu ne împiedică, pe noi, cei de azi, să sădim nou pădurile. Nu mă gândesc la o revenire a codrilor de fag, ci la niște acății, cari ne-ar înviora primăvara cu parfumul florilor și cu zumzetul albinelor. Rădăcinile lor multe, stufoase și

călătoare pe sub pământ ar țântui bine terenul accidentat să nu fugă la vale și să strice drumurile. Din umbra lor ar exala răcoare, care ar prinde norii de pe sus, ar condensa vaporii și ploaia binefăcătoare ar cădea peste țarinile setoase.

Nu e lucru mare și reclamă puțină cheltuială de bani.

Serviciul silvic pune la dispoziția comunei pueții, școlarii se cațără pe deal și implântă viață nouă, primarul comunei ar îngriji să se facă în jurul plantației un șanț larg să nu pătrundă vitele. Agronomul se va îngriji de prosperarea păduriceii. Acații cresc repede se imulțesc prin rădăcini și mai repede. Dintr'un acăț de 2 ani poți face un par de gard. Răbdarea noastră nu va fi pusă la încercare, în scurtă vreme am putea avea păduri-le restituite.

Să sădim pomi, ar fi să ne facem iluzii gratuite. Acații nu sunt de lapădat. Lemnul lui stă să rivalizeze cu stejarul, rotarii il cunos bine și e excelent material de foc.

Primăvara bate la ușe, nu e timp de pierdut.

Toma Cocisiu

Creiați școlii active condițiile desvoltării ei integrale.

VIII.

În Nrul. 14 din „Amicul Școlii”, 1 Aprilie 1926, m'am ocupat cu Muzeele școlare, unde dupăce am arătat: 1. Importanța lor pedagogică. 2. Ce trebuie să cuprindă un muzeu școlar, 3. Modul de inciripare al unui Muzeu, am făcut următoarele propuneri: În fiecare plasă să se inființeze câte-un comitet executiv, care să se țină în curent cu starea Muzeelor din plasă, cerând Direcțiunilor școlare rapoarte despre acestea, unul toamna și altul primăvara.

Comitetul executiv să se pună în corespondență cu colegii din localitățile unde s'ar putea găsi piese vrednice de muzeu, — să ceară acestora intervenția lor la organele competente locale pentru a asigura vizitatorilor accesul la locurile, unde s'ar putea găsi una-alta.

Pe baza informațiilor luate dela colegii din localitățile amintite, comitetul ar aviza apoi din caz în caz școlii cele mai competente, pentru luarea măsurilor de procurare a celor de lipsă, fie prin excursiuni cu copiii acolo, fie prin delegați trimiși anume. Rugăm apoi organele noastre de control, ca se intervină la Inaltul Ministeriu pentru urgitatea confecționării tablourilor istorice și religioase pentru școlii noastre primare.

Să se intervină pentru trimiterea de fotografii — amatori, pela muzeele centrelor noastre, pentru fotografiarea diferitelor

piese, cari cuprinse în albumuri s'ar putea distribui muzeelor școlărilor noastre.

La toate acestea mai adaug: Acolo unde școala dispune de o odaie goală și unde se poate, aceea odaie să se îmbrace progresiv, an de an cu lucruri lucrute în orele de lucru de mână, de elevele școlăii sub conducerea învățătoarei respective, așa, ca în câțiva ani se avem cel puțin la unele dintre școlăile noastre, câte-o astfel de casă, deasupra ușii căreia să se poată scrie: „Casa națională română.“

Toate actele noastre și ale copiilor, cari intră în compoziția școlăii active, se înșiruesc într'un lung proces de influențare reciprocă dintre noi și ei. Factorul determinant în acest proces de învățământ, este copilul, care aduce cu sine individualitatea sa, de care noi trebuie să ținem cont pas de pas în toate acțiunile noastre. Copilul influențând pe învățător îi sugerează mijloacele și metodele cele mai potrivite, pentru a putea și el influența pe copil. Învățătorul influențând copilul pune funcțiunile vieții lui mereu în activitate, prin ceace intensificând viața copilului îi întreține viu procesul evoluției lui către afirmarea unei personalități cât mai adecvate scopurilor ce urmărim prin educație.

Dar oricât de bună ar fi școala, 7 ani ai ei cu toate cunoștințele ce le împărtășește, cu toate deprinderile bune ce le dă în orele ei oficiale, nu ajung pentru a da copilului aceea consolidare sufletească, cu care el să poată rezista influențelor eventual rele ale mediului social, în care va petrece restul vieții lui. O știm din experiență. Copiii, cari până când umblau la școală, ne-au trezit cele mai frumoase nădejdi, la câțiva ani după părăsirea școlii, ne-au dat cele mai mari deziluzii. Și școala nu poate rămâne numai pelângă constatarea acestui fapt, ci caută mereu mijloace de îndreptare. Ea voeste să se asigure de legătura ei cu copiii și pe mai departe în așa fel, ca ei să-și poată continua opera educației lor printr'o activitate proprie, izvorâtă dintr'un dor de lumină, dintr'o râvnă de progres. Și incredințându-se ea, că prima condiție pentru a putea ajunge la aceasta, este dezvoltarea gustului de cetit în copii și a interesului lor de a lua cât mai mult contact cu oamenii învățați, găsește de mare importanță înfințarea șezătorilor cu copiii de școală, despre cari crede că se pot pune în serviciul acestui scop.

Noi învățătorii, mai în vârstă, cunoaștem puterea educativă a acestor șezători. Cu râvna noastră de apostoli ai neamului, în Dumineci și sărbători, știam să luăm mereu contact cu sătenii noștri, pentru a petrece cât mai multă vreme împreună. În umbra vre-unui teiu, sau pe banca din centrul satului, unde ne făceam apariția, îndată eram incunjuțați de sătenii noștri de toate vârstele, cari veniau la noi, să ne soarbă vorbele, ca albinele necarul florilor. Și cât de bine ne simțiam și noi și ei atunci. Con-

vorbiri active de mare interes făceau din acestea întruniri, frumoase șezători.

Și am putea zice că și cele mai multe cărți cetite de noi atunci, ar fi rămas necetite, dacă n'am fi avut setea satisfacției, de a vedea cum se toarce tot mai lung firul dragostei de neam a țăranului și cum tot mai tare le crește dragostea față de noi și față de cartea românească. A fost destul începutul, pentruca ei după aceea, să ne caute mereu și în sările de eamnă la casele noastre.

Alexandru Duolea

(Va urma.)

Dela conferința corpului didactic din Căpâlna

Membrii corpului didactic dela școala primară de stat din Căpâlna au ținut în ziua de 28 I. C. o interesantă conferință în care au discutat mai multe chestiuni curente, pe cari aflăm de bine să le comunicăm și cetitorilor acestei reviste. Așa deș. inv. Despa Tamara își expun punctele esențiale după cari să pot face lecțiile plăcute copiilor și anume: În primul rând să cere ca inv. să cunoască el însuși lecția. Să se prezinte în fața copiilor, ca un prietin. Să răspundă copiilor la greșeli cu blândețe corectând cu bunăvoință greșelile copiilor. Să nu se treacă însă la extrem, răsând dimpreună cu copiii; luând astfel lecția în nesorios.

Dl. inv. Ghișe Gheorghe făcându-și darea de seamă asupra mijloacelor prin care putem susține disciplina în școală în general spune că disciplina depinde de inv. Inv. trebuie să fie prietenul lor bun și adevărat. Să aibă dragostea și încrederea copiilor, să cunoască înclinările, dorințele și dispozițiile copilului. Să simtă și să cugete cu el. Trebuie să ia parte la jocuri și ocupațiile lor. Să-și câștigă iubirea lor, afară de iubire și respect, trebuie să aibă bună dispoziție. Să fie drept și să cunoască pe elevi. Să-i înbărbăteze, pentru a-și îndeplini datoria cu bună voință. deprinzându-i a spune adevărul, a fi buni și punctuoși. Inv. să fie adevăratul prieten iar nu asupritor. Să cerem copiilor îndeplinirea unui lucru cu seriozitate, dar și cu iubire. Când vom fi siliți a ne purta aspru, prin voce să-le arătăm și bunăteatea. Tonul să fie liniștit și hotărît.

Dl. inv. dir. Dobre Ioan își expune darea de seamă asupra învățământului și a școliei germane. În Germania astăzi nimeni nu să poate prezenta la examenul de capacitate pentru a deveni învățător, fără a nu trece prin universitate: Cultura superioară să impune inv. după nivelul la care este și cultura maselor. În Germania școliele normale sau desființat. Acest sistem este criticat. Inv. trebuie crescut în spirit de apostol, ceiace Universitatea nu poate da. Ca în ori care țară

după războiu, așa și în Germania ocupațiile de apostolat sunt ocolite. Și aici este vorba că numai prin o salarizare mai bună a corpului didactic se va ajunge a avea inv. Cu toate acestea inv. german este foarte conștientos. Inv. german nu poate ocupa și alte funcțiuni. Sunt mulți inv. fără posturi, cari sunt limitate. Lipsa de copii după războiu. În nici o, țară nu există o frământare de idei pedagogice ca în Germania. În fiecare orașel se află institute pedagogice, unde inv. merg să se cultive. Intrunirile inv. sunt intime. Se stă la masă ca la cafenea și să fumează, dar preocupările în discuție sunt școlare. Rare sunt școlile din Germania fără laboratoare. Excursiile corp. didactic pentru cunoașterea țării, sunt la ordinea zilei. În Germania sunt 400 reviste pedagogice.

În noua reforma școlară s'a legiferat principiul libertății de experimentare pedagogică. S'a format școală de experiență.

Să pune spre desbatere „Ziua temperanței”. Inv. Ghiș Gh. propune ca să se țină lecții cu copiii, arătându-li-se pericolul alcoolismului. Conferință cu cei adulți nu e de părere arse ținea.

Inv. dir. Dobre Ioan să solidarizează cu principiile enunțate de Dl. Revizor Sasu în articolul „Ziua Temperanței” din Amicul Școlii cu adaosul, că toți intelectualii satelor, cari însuși propagă acest flagel să fie îndeaproape supravegheați și intrucât nu-se pot îndrepta, să fie eliminați din posturile ce ocupă.”

Cronicar.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 924-1929

Obiect: *Fixarea locului pentru ținerea examenului de definitivat.*

Vă face cunoscut, că On. Minister prin decizia Nr. 27. 783/1929, a fixat următoarele centre pentru ținerea examenului de definitivat al învățătorilor din anul acesta, la care urmează să se prezinte candidații din județele menționate în dreptul fiecăruia.

1. Deva: jud. Hunedoara, Alba, Târnava-Mică
2. Sibiu: jud. Sibiu, Făgăraș, Târnava-Mare.

No. 869—1929.

Obiect: *Viza carnetelor ofițerilor de rezervă.*

Vă trimitem spre știre adresa Cărcului de Recrutare Alba No. 5390—1929.

„În conf. cu ord. M. St. M. secția I. No. 634 din 8. II. 1929 și conform art. 62 bis din Reg. de Mob. al armatei:

„1. Am onoare a Vă ruga să binevoiiți a pune în vedere ofițerilor de rezervă, din serviciul Dvs. că viza carnetelor Md E. 1. începe la 1 Martie 1929 și ține până la 31 Martie 1929 și sunt obligați a prezenta sau trimite pentru viză la Cerc, carnete Md E. 1. pentru viză.

„2. Odată cu trimiterea carnetului la viză fiecare ofițer de rezervă trebuie se înainteze un raport special în care se arate dacă au sau nu echipamentul din războiu complet.

„3. Acei ofițeri de rez. care până în prezent nu au carnete Md E. 1. și sunt primiți în armata română vor comunica adresa și corpul căruia aparține trimetând și fotografia cu timbre de 3 Lei la acest Cerc, precum și dacă au sau nu echipament de Războiu complet.

„4. Se atrage serios atențiunea că acei ofițeri de rez. care nu se vor conforma întocmai acestui ordin se vor trimite în judecata Conziliului de Războiu al Corpului 6. Arm. pentru infracțiunea la viză și vor fi judecați și pedeșiți conf. ord. 224 bis din Codul de Justiție Militară, cu pedeapsa dela 15 zile la 2 luni închisoare.

Vă rog aduceți la cunoștința ofițerilor de rez. aceasta prin mijloacele de care Dvs. dispuneți. Comandantul Cerc. de Recrutare Alba: Colonel Ioanovici m. p.

ad. No. 95—1929.

Obiect: Registre școlare.

Urgentăm pentru ultima oară ca să ni-se trimită sumele pentru registrele necesare fiecărei școle.

Revizor, M. Sasu.

Posta Administrațiunii. Dlui *F. N.* în C. Confirmăm cu mulțumire primirea sumei de 150 Lei, suprasolvire pentru revista noastră.

Asociația învățătorilor, secția jud. Alba.

No. 5—1929.

Convocare.

Convoc comitetul Asociației învățătorilor din județul Alba, pe ziua de 26 Martie a. c. la 10 ore a. m. în localul școllei primare de stat No. 1. în Alba-Iulia cu următoarea ordine de zi:

1. Satorirea adunării generale.
2. Eventuale.

Sebeșel, la 28 Februarie 1929.

Președinte:
Alexandru Dușlea.
inv.